

Jasni in temni dnevi.

(Povest v pismih. — Spisal Angelar Zdénčan.)

(Konec.)

XIV.

Ravne, dné 15. velikega travna 1886.

Mila prijateljica!

Solzna sem prebrala Tvoje pismo, ko sem se spet vrnila v Ravne. Veš, bila sem mesec dni doma. To je bilo prijetno. Vsaki dan sem bila tudi pri Tvoji materi. Sedaj so vaši vsi veseli in zadovoljni. Janezek se prav pridno uči in je z vsem preskrbljen. Ravno pred par dnevi je pisal domov, da je dobil neko podporo. Ne vem, kako se ji že pravi: vsako leto bo dobil 80 gld. zastoj. Ali ni res srečen? Starejši brat prav pridno gospodari, tako da se je vse pri vas na boljše obrnilo. Samo to me je žalostilo, ker so mi Tvoja mati pripovedovali, da si nekaj prehlajena in bolna. Jaz nisem hotela in mogla tega verjeti. In sedaj je res! Tvoje pismo mi pravi, da ležiš na smrtni postelji. Ne, ne! To ni mogoče! Moja najboljša prijateljica mi ne sme umreti. Molila bom, in Marija me bo uslišala, če je le Božja volja. Obljubi se na Brezje, in ko ozdraviš, bova šli skupaj. Želiš, da bi Te obiskala. O gotovo, ko bom količkaj časa imela; a doma me tako neradi kam pusté. A k Tebi, vem, da me bodo. Prej ne jenjam prositi in prositi. Rada bi Te videla. Pa saj mi ne boš umrla, ne smeš mi umreti. Kdo bo pa pri Janezku za kuharico? Kaj bodo pa mati brez Tebe počeli in kaj teta v Bistrici? Zato ne morem verjeti. Zdravi se, pij pelin in sladke koreninice in brinove vršičke in ječmen. To Te bo gotovo ozdravilo. Pa piši mi, piši vsaj dve vrstici, kako Ti je sedaj. Potem Te precej obiščem in povedala Ti bom novega veliko, veliko!

Srčno pozdravljena!

Tvoja na veke
Anica.

XV.

V Bistrici, dné 9. roznika 1886.

Ljuba Anica!

Dolgo čakaš mojega pisma, pa saj je že pišem skoraj tri tedne. Pišem, pa zopet raztrgam. Včasih se pa tako utrudim že v začetku pisanja, da moram nehati. Pridi torej, pridi pogledat Svojo umirajočo Mimico! Željno Te pričakujem, skoraj tako željno kakor — smrti! Udala sem se vsa v Božjo voljo.

Včeraj so bili z Bogom pri meni gospod kaplan Matija in so me čudovito potolažili. Veš, jaz opravljam šestnedeljsko pobožnost v čast svetemu Alojziju. Doslej sem še hodila v cerkev, a to pot nisem mogla več.

Zato so pa prišli z Bogom na dom. Rada bi umrla precej potem, ko bom dokončala vseh šest nedelj. In jaz sem trdno uverjena, da bom ravno tisto nedeljo. Bog vé, če bo res? Zato pohiti, da me še dobiš živo. Pa včasih bi spet rada živela, oh, saj je tako težko pustiti mlado življenje! In skoraj upam ob tacih prilikah, da bom. Včasih začutim v sebi veliko moč življenja in stopim samozavestno iz postelje na tla, a se slabosti zgrudim. In takrat prešine moje srce neskončna bol, kako sem slaba. In spomnim se Tebe, spomnim toliko drugih bistriških prijateljič, ki ste rdeče, polne življenja, veselja in zdravja. Oh, nevolja bi me prijala, pa saj je tako Božja volja. Sicer pa ne čutim posebnih bolečin. Če bi me v prsih tako ne držalo in peklo, da bi se mogla odkašljati, pa bi bilo dobro. Včasih sem tudi vesela in dobre volje, ko me pridejo obiskat prijateljice. Moja mama so pri meni že štirinajst dni in mi strežejo. Kako mi lepo zrahljajo! O mati, kdaj jim bom povrnila vse dobrote? Rada bi umrla v materinem naročju in v Tvojem! Ako bom prej umrla, dokončaj Ti šestnedeljsko pobožnost zame. Pa v spominu me moraš ohraniti, moliti zame in nobene prijateljice na svetu ne smeš več raje imeti, kakor si mene. Veš, jaz sem Te najbolj ljubila! Težko več pišem, zato mi oprostí. Pridi, da Ti še kaj naročim. To je moje zadnje pismo.

Materi sem naročila, da moraš biti Ti družica na novi maši mojega bratca. Lepo mu priveži venec okrog roke! Kako rada bi jaz doživela tisti dan! A gledala vas bom iz nebes doli vse in za vas prosila. Koliko bi Ti imela še povedati, a ne morem več pisati... Zato pridi!

Pozdravljam Te zadnjikrat

Tvoja
Mimica Dobravec.

Dostavek.

Loški potok, dné 2. maja 1902.

Kot novomašnik sem obiskal 7. velikega srpana 1900 svojega prijatelja na Blokah. Pogovarjala sva se to in ono. Razgovor je nanesel tudi na nekdanjo prijateljico Mimice Dobravec, ki je stanovala in še prebiva v bloški župniji. Zato sva jo drugi dan obiskala. Dobila sva jo na lepem, prijaznem domu sredi živahnih in prijaznih otročičev. Iz nekdanje male Anice je postala modra, skrbna gospodinja. Razgovarjali smo se tudi o rajni Mimici, ki je bila nam vsem dobro znana.

Umrla je res — ali je bil slučaj ali volja Božja — na dan sv. Alojzija. Kako udano je umrla! Anica je bila pri njeni smrti. Ko je ležala na mrtvaškem odru, se ni zdelo nikomur, da je umrla, ampak da spi. Belo oblečena, z vencem na glavi je bila kot speč angelček. Pogreb je bil krasen, dan lep in jasen, 23. junija 1886. In sedaj počiva njeno telo in čaka vstajenja tam na bistriškem pokopališču; njena duša pa se raduje na Srcu Jezusovem in naslaja ž njegovo ljubeznijo. Za temnimi so ji prisijali večno-jasni dnevi, ki ne poznajo solčnega zahoda...

Dijaski izlet.

Čemu sem vam, dragi znanci, napisal to povest? Saj ni v njej nič zamotanih dejanj, nič posebnega. V teh pismih se ne razkazujejo čudoviti dogodki in strašni preobrti. Marsikoga ta preprosta pisma ne bodo zanimala. A kaže se v njih preprosta, pobožna duša, blago srce. In to preprosto, a vendar že britko izkušano srce vam kot na sliki pokazati je bil moj namen. Ohranite je torej v spominu, kakor je hranim jaz.

Na svetu vršé viharji in nevihte, a vejejo tudi lahne sapice, naletava pohleven dežek. In bolj nas ljubko boža vetrec kot vihar, več koristi dežek kot naliv. In ta povest bodi rahel dežek in ljubka sapica, ki naj zaveje v srca milih čitateljev, in dežek naj jih usposobi za čednosti, ki jih razberó iz teh pisem!

Oče je le oče!

ežko je bobnela voda po globoki strugi, da se je potresal breg, in se usipala razmočena prst v kalno vodovje. V jeznem diru so bučali valovi sem od gorá, valili s seboj robato kamenje in podirali drevesa, stoječa tik ob potoku. Vse teden so bile zatvornice neba odprte, dež je lil v debelih curkih iz pepelnatih oblakov, in privreli so hudourniki iz gorskih tal, studenci so udarili z večjo močjo na dan, in potoki so se spremenili v jezne, bučeče reke. Kopali so zemljo, odhašali drevje, ruvali grmovje, se razlivali čez plodna polja in pisane travnike.

Mnogo ljudi je stalo na bregu razdivjanega potoka; strmé so zrlí v globoko strugo, v kateri je voda še vedno naraščala. Med njimi je bil tudi reven gostač, ki je z dolgim drogom vlačil drva iz vode in naprej potiskal grmovje, ki je priplulo po vodi, da se ni zajezila ozka struga.

„Moj Bog, kaj takšnega! Take povodnji menda ne pomni nihče, kar nas je v vasi!“ zastokal je gostač svojemu gospodarju, bogatemu Jamniku, ki je potrj stal ob strani in žalostno gledal, kako je voda s peskom zaspala njegovo njivo.

„Nihče, nihče; moj pokojni oče so pravili, da je tedaj, ko so bili še majhni, ta-le potok preplaval pol vasi. Tedaj je tudi odnesel Mihčev skedenj, ki je stal onkraj potoka.“

„Tokrat je moralo biti pa še hujše!“

„Še hujše!“

„Andrejče, Andrejče!“ se zopet hipoma oglasi gostač in pogleda po svojem petletnem sinku, ki se je še ravno prej igral poleg njega.

„Kaj je, oče?“